

NAKRZYWIĆ (12) *vb pf*

a jasne.

inf nakrzywić (4). ◇ *fut* 3 sg nakrzywi (2). ◇ *praet* 2 sg m -eś nakrzywił (1). ◇ 3 sg m nakrzywił (1). ◇ *imp* 2 sg nakrzyw (1). ◇ *con* 3 sg f by nakrzywiła (1). ◇ *impers praet* nakrzywi(o)no (1). ◇ *part praet act* nakrzywiwszy (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVII w.

1. Zgiąć, pochylić (9) : Replicare ad vitis caput, Zás nákrzywić/ Náchylić *Mącz* 305c.

nakrzywić co ku czemu (1): Zafię kie dyby fię przygodziło [o porodzie] nakrzywiwszy głowę ku pierśm i sziją fie dziecię vkazało/ tedy baba ma rękę [lege: ręką]/ (omazaną iaką tłuściością) Leguchno główkę nawodzić *FalZioł* V 22d.

W przeni (6) :

nakrzywić kogo (G a. A) (1): *WujNT ktv cf W przeciwstawieniu.*

nakrzywić czego (po przeczeniu) (1): Day iścżere/ [serce] áby go żadna przewrotność nie nákrzywiła. *LatHar* 23.

W przeciwstawieniu: »wyprostować ... nakrzywić« (1): ieft w ludziách przewrotność wielka á zwyczajna [...] gdy íami niechcą fię wyprostować/ tedy chcą Bogá nákrzywić *WujNT ktv.*

Zwroty: »grzbiet [czyj] nakrzywić« (1): Będą zaćmiony oczy gich iźby niewidzieli/ y grzbiet gich zawždy nakrzyw [et dersum eorum semper incurva *Ps* 68/24]. *TarDuch* A7.

»nakrzywić karku pod jarzmem« = *podporządkować się* (1): narod y Krolestwo/ ktore nie będzie fłużyło Nábuchodonozorowi Krolowi Bábilońskiemu/ y ktokolwiek nie nákrzywi karku íwego pod iármem iego *PowodPr* 14.

»nakrzywić nosa a gęby [na co]« = *wynosić się* (1): Othożeś nadobnie wygrał/ żeś ná máły czás nákrzywił noía twego á gęby fwoiey ná wzgárdzenie bliźniego íwego á człowieka poczćiwego. *RejZwierc* 48.

»nakrzywić [komu] gęby« = *uderzyć kogoś w twarz* (1): Ow co tu ítroną iechał tego zową Rixá/ To ieft ták chłop zuchwały przekąfałby y pía. A teź widził iáko mu nákrzywiono gęby/ Y niewiem by ták dawno ípełná były zęby. *RejWiz* 74v.

Przeni: *Zmienić położenie figury w grze w szachy* [czego komu] (1) : Przyśzli nád ízáchy/ do dawnego ítoía/ Ták (iako mówią) ták bábá/ tyż koła. Obrony przedfię nie widzi metowi: Pyta/ kto rogow nákrzywił Rochowi? *KochSz* C2v.

2. Zniekształcić, sfalszować [czego] (2) :

nakrzywić co (1): Bo by teź dobrze ye rozumyał [uczony w Piśmie Św.]/ tedy yednák złościwye go nákrzywić może/ áby prófte ludźye zwyodł/ á fobyé ípofobił. *KromRozm II* p2.

Szereg: »naciągnąć i nakrzywić« (1): Stárać yeft przypowyeć/ iź piśmo íwyęte wołkowy nos ma/ ktorego káždy może nácyągnąć y nákrzywić yáko chce. *KromRozm I* M3v.

3. Skrzywdzić [kogo] (1) : Zaź to nowiná ná íwiecie Iź kto kogo może gniećie Tákci fie chudziná żywi Kto kogo może nákrzywi *RejRozpr* Ev.

Synonimy: **1.** *nachylić, nagiąć, zgiąć*; **2.** *sfalszować*.

Formacje współrdzenne cf KRZYWIĆ.

Cf **NAKRZYWIENIE, NAKRZYWIONY**

ES